

Az Ellenőrző Bizottság saját soraiból megválasztja elnökét, aki irányítja a Bizottság munkáját.

16. szakasz

A Közösség szervei és azok tagjai munkájukért felelősséggel tartoznak azoknak, akik megválasztották őket, és a Közösség tagságának.

A Közösség tisztségviselője felmenthető tisztségéből, ha megsérti az Alapszabály rendelkezéseit vagy a Közösség szerveinek álláspontjaival és határozataival ellentétesen lép fel a Közösség nevében.

17. szakasz

A Közösség tevékenységét tagsági díjból, dotációból, ajándékokból, legátusokból és más forrásokból pénzeli a törvénnyel összhangban.

A Közösség eszközeinek felhasználásáról a pénzügyi tervvel összhangban az Elnökség dönt.

Az Elnökség évente legalább egyszer jelentést tesz a Tanácsnak a pénzügyi terv megvalósításáról.

18. szakasz

A Közösség minden szervének munkája nyilvános.

A munka nyilvánosságát a tájékoztatási eszközök, a külön kiadványok, a nyilvános összejövetelek és más tájékoztatási formák biztosítják.

19. szakasz

A Közösség megszűnik működni:

- ha a tagok száma 100 alá csökken,
- ha betiltják.

A Közösség megszűnésére vonatkozó határozatot, nem számítva a betiltás esetét, a Közösség Közgyűlése hozza meg. Egyben rendelkezik a Közösség vagyonáról is.

20. szakasz

A Közösség alapító tagjai mindazok, akik 1990. március 31-ig aláírták a Kezdeményező Bizottság Programcéljait támogató Nyilatkozatot.

A Közösség megalakításáról szóló határozatot csak a szervezet bejegyzéséhez szükséges számú alapító tag írja alá.

21. szakasz

Az alakuló közgyűlés résztvevői meghozzák:

- a Közösség megalakulásáról szóló döntést,
- a Közösség Alapszabályát,
- a Közösség Programcéljait.

Az alakuló közgyűlésnek megvannak mindazok a felhatalmazásai, amelyek a Közgyűlést ezen Alapszabály 12. szakaszának értelmében megilletik.

22. szakasz

Az Alapszabály meghozatalának napján lép életbe.

ZÖLDEK KÖRNYEZETVÉDELMI MOZGALMA

(Ekološki pokret „Zeleni”)

1. *Ekološki pokret „Zeleni” – Zöldek Környezetvédelmi Mozgalma.*
2. *Egyesületünk kezdeményező bizottsága 1989 májusában jött létre, az alakuló közgyűlést pedig 1989. november 9-én tartottuk meg Szarajevóban, a Jogi Karon. Bejegyezve a sarajevói Köztársasági Belügyi Titkárságon, a köztársaság egész területé-*

re érvényes működési engedéllyel mint a polgárok egyesülete Zöldek Környezetvédelmi Mozgalma elnevezéssel.

3. A Zöldek alapszabályai és az alapítási határozat.
4. Egyesületünk programját a mellékelt munkaterv tartalmazza.
5. Nem.
6. Szervezetünk fölépítését és munkamódszereit a mellékelt alapszabályok írják elő.
7. A Zöldek Végrehajtó Bizottsága, amelynek elnöklője Muba Dizdarević-Pešić.
8. Bosznia-Hercegovina több városában működik szakosztályunk és környezetvédő csoportunk.
9. Lásd az alapszabályokat.
10. Egyesületünknek jelenleg mintegy 600 tagja van.
11. Pravni fakultet, Obala br. 7. 71000 Sarajevo – A leveleket személyesen Josipa Jakšić nevére kell címezni: Biblioteka Pravnog fakulteta. Tel.: 214-044, 48-as mellék.
12. Nincsen.
13. Több politikai-jogi természetű akciót bonyolítottunk le, és kiterjedt együttműködéseket kezdeményeztünk. Szarajevóban székel a jugoszláv zöldek Koordinációs Bizottsága is, amelyet a jugoszláv zöldek spliti országos találkozásán választottunk meg 1990. január 26-án. Ez az egyeztető bizottság 1990. március 2-án tartotta meg első összejövetelét, amelyen a következő kérdések kerültek napirendre: a levegő katasztrofális szennyezettsége Zenicán, a krškói atomerőművel kapcsolatos problémák, az ökológiai kérdésekre vonatkozó információk titkosságának feloldása.
14. A választásokon mint mozgalom kíván részt venni.
15. Nincsenek.
16. –

Szarajevó, 1990. március 14.

A Zöldek szervező titkára:
Josipa Jakšić, s. k.

A ZÖLDEK SZERVEZETI SZABÁLYAI*

1. szakasz

A Zöldek Egyesülete (a továbbiakban: Zöldek) a polgárok társadalmi szervezete, amelynek tagjai együttes harcot kívánnak folytatni minden olyan ténykedés ellen, ami veszélyezteti az emberi környezetet, a létfeltételeket, az állat- és növényvilágot, az anyagi javakat.

2. szakasz

A Zöldek alapvető céljai:

- a társadalmi tudat formálása és fejlesztése a valóságnak megfelelő szociális-ökológiai helyzetről és károsodásainak következményeiről;
- ismeretek terjesztése a globális, országos, köztársasági és helyi ökológiai problémákról, kiváltképpen azokról, amelyeket bármiféle szennyezés, romboló szándék, erőszakos cselekvés és türelmetlen magatartás idéz elő;
- olyan demokratikus kritikai nyilvánosság létrehozása, amely képesnek és elhivatottnak érzi magát arra, hogy ökológiai ismereteinek birtokában ellenőrzést és befolyást gyakoroljon minden olyan társadalmi és magán-tevékenységre, ami veszélyezteti vagy veszélybe sodorhatja az emberi környezetet;
- a nyilvánosság teljes és valósághű tájékoztatása az ökológiai kérdésekről;

* A Zöldek Környezetvédelmi Mozgalmának egyesülete 1989. november 9-én tartotta meg alakuló közgyűlését a Sarajevói Egyetemen, ekkor hozta meg szervezeti szabályait.

– a nyilvánosság olyan fellépésre való ösztönzése, amely hatékonyabb és felelősségteljesebb ténykedésre készíti az illetékes tényezőket az emberi környezet védelmében és fejlesztésében;

– olyan képzettségű szakemberek maga köré gyűjtése, akik független értékelést adhatnak mindazoknak a szakszolgálatoknak, társadalmi és magánintézményeknek a megállapításairól és javaslatairól, amelyek ökológiai kérdésekkel foglalkoznak;

– minden olyan tudományos kutató munka támogatása, ami eredményessé teheti az emberi környezet védelmét és fejlesztését.

3. szakasz

E célok elérése érdekében a Zöldek:

– tudományos vitaelőadásokat szerveznek a környezetvédelmi kérdések ismertetése, tisztázása és szakszerű megvitatása céljából;

– ökológiai csoportok, egyesületek és más mozgalmi formák megalakítását kezdeményezik;

– együttműködést folytatnak a már meglévő egyesületekkel és mozgalmakkal idehaza és külföldön egyaránt;

– felhívásokat intéznek az illetékes állami szervekhez a környezetvédelemmel kapcsolatos törvények következetes alkalmazása érdekében;

– tiltakozó gyűléseket és felvonulásokat szerveznek a környezetszennyezők jogsértő magatartása ellen;

– támogatnak minden hasonló célú kezdeményezést és akciót;

– belső jellegű és nyilvános kiadványokat jelentetnek meg saját tevékenységi körükből.

4. szakasz

A Zöldeknek minden olyan polgár tagja lehet, aki tevékenyen részt kíván venni a környezetvédelmi harcban, függetlenül nemzeti, vallási, nemi, területi, képzettségi, nemzedéki, vagyoni, politikai, eszmei és más meggyőződésétől és hovatartozásától.

5. szakasz

A Zöldeknek tagja lehet bármely fizikai vagy jogi személy és csoport, illetve olyan mozgalom, amelynek nincs jogi személyi státusa.

A tagfelvétel feltétele a belépési nyilatkozat benyújtása.

6. szakasz

A tagok önkéntesen csatlakoznak az egyesülethez.

A Zöldek tagjainak jogai és kötelességei önkéntes csatlakozásukból és e szervezeti szabályokból eredően azonosak.

7. szakasz

Tagságukból eredően a Zöldek tagjai semmiféle előjogokban nem részesülhetnek.

8. szakasz

A Zöldek szervei a Közgyűlés, a Bizottság, a Felügyelő Bizottság, valamint a szakosztályok.

A Közgyűlés és a Bizottság, szabály szerint, üléseken fejti ki ténykedését.

9. szakasz

Bizonyos kérdések tanulmányozása és megvitatása céljából a Közgyűlés ideiglenes munkatestületeket (bizottságokat, munkacsoportokat stb.) hozhat létre, a Zöldek Bizottsága pedig munkacsoportokat alakíthat egy-egy feladat megvalósításának előmozdítására.

10. szakasz

A Közgyűlés munkájában az egyesület minden tagja részt vesz.

11. szakasz

Saját hatáskörében a Közgyűlés:

– meghozza a szervezeti szabályokat, dönt azok módosításáról és kiegészítéséről, mégpedig a jelenlevők szavazattöbbségével;

- meghozza az évi munkatervet és programot, s elfogadja a munkajelentéseket;
- szavazattöbbséggel dönt a tagok kizárásáról, és a kizárásra benyújtott fellebbezésekről;
- megállapítja a tagságból való kilépést;
- az össz tagság szavazattöbbségével dönt más rokonszervezetek és egyesületek csatlakozásáról;
- megválasztja a Zöldek Bizottságát és Felügyelő Bizottságát, s ellenőrzi azok munkáját;
- meghozza és szükség szerint módosítja az egyesület költségvetését;
- dönt a Zöldek munkájának megszűnéséről, amennyiben tagjainak száma 10 alá csökken, vagy ha a Zöldek tagjainak kétharmada ilyen előterjesztést tesz;
- más ügyeket is intéz e szervezeti szabályokkal összhangban.

12. szakasz

A Közgyűlés évente legalább három összejövetelt tart.

A Közgyűlést a Bizottság hívja össze.

A Közgyűlés legalább 15 tag kívánságára rendkívüli ülésre is összehívható.

13. szakasz

A Közgyűlés akkor határozatképes, ha a Zöldek tagjainak több mint a fele jelen van.

A Közgyűlés egyszerű szavazattöbbség alapján mondja ki határozatait.

14. szakasz

A Közgyűlés végrehajtó szerve a Zöldek Bizottsága.

15. szakasz

A Bizottságnak 15–19 tagja van, akiket a Közgyűlés titkos szavazással választ meg.

16. szakasz

A Közgyűlés által meghatározott hatáskörében a Bizottság:

- feltételeket teremt a munkához;
- előkészíti és összehívja a Közgyűlés ülését;
- előterjeszti a Zöldek munkatervét és programját;
- bevételezi, őrzi és növeli az egyesület pénzügyi és más eszközeit;
- felügyeli az eszközök felhasználását és a velük való rendelkezést;
- képviseli a Zöldeket az országban és a tájékoztatási eszközök előtt;
- jelentést tesz munkájáról a Közgyűlésnek;
- előterjesztést tesz a tagok kizárására;
- mérvadóan értelmezi a szervezeti szabályokat.

17. szakasz

A Bizottság tagjainak megbízatása 2 évre szól, de lemondás vagy a Közgyűlés által való visszahívás alapján idő előtt is megszüntethető.

A bizottsági tag megbízatása visszavonható, ha nem teljesíti kötelezettségeit, nem vesz részt a munkában, vagy ha az egyesület feloszlik.

18. szakasz

A Bizottság ügyrendet hoz saját munkájának szabályozására.

19. szakasz

Az egyesületben állandó vagy ideiglenes szakosztályok alakíthatók.

Állandó jelleggel alakulnak meg:

- a területi elven létesülő szakosztályok,
- az egyes ökológiai kérdésekkel foglalkozó szakosztályok.

Ideiglenes szakosztályok szükség szerint alakíthatók a felvetődő ökológiai kérdésektől függően.

20. szakasz

A szakosztálynak legalább 3 tagja van.

Az egyesületi tagok saját kezdeményezésük alapján, önkéntesen hozzák létre a szakosztályokat, amiről írásban értesítik a Bizottságot.

A szakosztálynak választott elnöke van, aki tájékoztatja a Bizottságot a szakcsoport munkájáról.

21. szakasz

A szervezeti szabályzatban meghatározott célok és feladatok megvalósítását a Zöldek a következő pénzforrásokból fedezik:

- tagdíjak,
- támogatások,
- önkéntes adományok,
- törvényesen engedélyezett tevékenységükből származó bevételek,
- egyéb források.

22. szakasz

A Zöldek összbevételét költségvetési terv irányozza elő, s ugyancsak tervszerű az eszközök felosztása a munkatervben és programban meghatározott célok és feladatok megvalósítására.

23. szakasz

A költségvetést és a zárszámadást a Közgyűlés hagyja jóvá.

24. szakasz

A költségvetési eszközök tervszerű felhasználásának törvényességéért a Bizottság felel.

25. szakasz

A Zöldek tevékenysége nyilvános.

Munkájukról a Zöldek közlemények, önálló kiadványok, közlönyök, plakátok stb. útján számolnak be saját tagságuk és a nyilvánosság előtt.

26. szakasz

Jogi kötelezettségeket csak a Bizottság tagjai vállalhatnak, a Bizottság írásos jóváhagyása alapján.

27. szakasz

A Zöldeknek megvan a maguk szimbóluma, amit az egyesület minden kiadványában és akciójában fel kell tüntetni.

28. szakasz

A Zöldek pecsétje kör alakú, 30 mm átmérővel, amelynek körívén az egyesület neve szerepel, közepét pedig a Zöldek szimbóluma foglalja el.

29. szakasz

A Zöldek székhelye a Szarajevói Egyetem Jogi Karán van, címe: Obala Vojvode Stepe br. 7.

30. szakasz

A Zöldek egyesületi tagsága megszűnik:

- a tagok sorából való kilépéssel,
- a Közgyűlés kizárási határozatának kimondásával,
- az egyesület megszűnésével.

31. szakasz

A Zöldek egyesületének megszűnése esetén minden vagyona a szarajevói Ljubica Ivezić Gyermekegységhez illeti meg.

A ZÖLDEK MUNKATERVE

AZ 1989 NOVEMBERÉTŐL 1990 DECEMBERÉIG TERJEDŐ IDŐSZAKRA

A Zöldek Környezetvédelmi Mozgalma a megjelölt időszakban a következő témákat és területeket érinti:

1. Szerveződés és együttműködés

a) Akciókat indítunk környezetvédelmi csoportok, szakosztályok, megmozdulások szervezésére mindenekelőtt a köztársaság nagyobb városaiban, s ugyanakkor együttműködést kezdeményezünk tapasztalatcserékkel más köztársaságok hasonló mozgalmával;

b) együttes fellépésre és közös akciók szervezésére törekszünk megegyezéses módon hasonló célkitűzésű és programú más szervezetekkel, mint amilyenek a felderítők, a hegymászó egyesület stb.;

c) akcióink sikeres beütemezése végett elkészítjük és állandóan bővítjük mindazoknak a szervezeteknek, vállalatoknak és más létesítményeknek a jegyzékét Szarajevóban és másutt, köztársaságunk minden ipari központjában, amelyeknek tevékenysége a legnagyobb mértékben veszélyezteti az emberi környezetet;

d) nagy nyilvános tribünt rendezünk a környezetszennyezés legfőbb okozóiról Szarajevóban és a köztársaság más nagyvárosaiban, amelyre meghívjuk a kérdéses ágazatok legismertebb tudományos szakértőit, továbbá a szennyezést kiváltó szervezetek és vállalatok képviselőit, valamint a téma más ismerőit: a városrendezőket, a területi tervezőket, a művészettörténészeket, a művelődési élet képviselőit s másokat;

e) együttműködésre lépünk vidékünk tudományos és szakágazati intézményeivel.

2. Szarajevó városában

a) A legerélyesebben megköveteljük, hogy különféle akciók, alkalmi megmozdulások útján terjesszük a természetvédelem kultúráját, a városi parkok és pázsitok megőrzését, érleljük köztudattá sokrétű frissítő hatásukat, funkcionálisukat, emberformáló és más értékeiket;

b) segítségük elő olyan független szakértőkből álló bizottságok sürgős létrehozását, amelyek megfelelő intézkedéseket javasolhatnak a város legértékesebb és legveszélyeztetőbb zöld felületeinek védelmére és helyrehozására;

c) az illetékes hatósági szerveket a leghatározottabban felszólítjuk, hogy sürgősségi eljárással hozzanak megfelelő jogi rendelkezéseket a még megmaradt városi zöldövezetek védelmére, különösen az északi lejtők, a Miljacka folyó jobb partja vonatkozásában, továbbá a történelmi városmag megóvása érdekében, amelyet megsemmisítéssel fenyegetnek az új betonkolosszusok, azok az építmények, amelyek durván sértik az emberi környezet tisztaságát;

d) követeljük, hogy törvénnyel tiltsuk meg a város északi lejtős vidékein, Szarajevó történelmi városmagvában a zöld területek megsemmisítését, lefoglalását és megcsonkítását;

e) követeljük a Mjedenica település területrendezési tervének módosítását;

f) a legerélyesebben síkraszállunk azért, hogy a „Svrzina kuća” művelődési-történelmi komplexum körüli széles térség rendezési és beépítési tervét a legszigorúbb felülvizsgálatnak vessük alá (mielőtt még elkészül), hogy megakadályozzuk a jelenlegi zöld területek bármiféle lefoglalását, s hogy az építkezéseket a már meglévő létesítmények revitalizálására korlátozzuk, a komplexum jelenlegi képezésének megőrzése céljából;

g) követeljük a Stari grad küldött-testületétől, hogy utasítsa vissza a Mjedenica település javasolt rendezési tervét;

h) tiltakozunk a Dušan park épségének bárminemű veszélyeztetése ellen, s követeljük a park megcsonkításának, a fák kivágásának azonnali megtiltását;

i) elengedhetetlennek tartjuk az Ifjúsági sétatér gyalogos övezetté való átalakítását, és az erre irányuló akció folytatását;

j) indokolt követelésnek tekintjük a Vrela Bosna komplexum és a Stojčevca bővítését és védett területté való nyilvánítását;

k) Trebevićet ugyancsak azonnali hatállyal védett övezetté kell nyilvánítani, s itt a túlelűk megóvása érdekében a gépkocsiforgalmat is meg kell tiltani (az ellátást szolgáló forgalom kivételével), mégpedig a meglévő betonúttól egészen a Trebević csúcsáig;

l) az illetékes hatósági szervezeteknek azonnal közbe kell avatkozniuk minden olyan esetben, amikor az emberi környezet szennyezéséről, a zöld területek megsemmisítéséről vagy elfoglalásáról, a víz mérgezéséről, történelmi értékű létesítmények rombolásáról és más hasonlókról van szó, megnevezve a tetteseket, s a tájékoztatási eszközökben is közzétéve a felelős személyek és szervezetek nevét, szükség esetén pedig bünvádi eljárást, vagy az obligációs viszonyokról szóló törvény 156. szakasza alapján polgári pert indítva ellenük;

lj) széles körű akciót indítani a város kommunális tisztaságának fenntartása érdekében, s ilyen célból közvetlen kapcsolatot teremteni a polgárokkal a legsúlyosabb kommunális problémák feltárásáért, hogy ezekről tájékoztathassuk az illetékes szervezetet és a széles nyilvánosságot;

m) a tájékoztatási eszközök révén is népszerűsíteni kell a tavaszi nagytakarítást a városban, mind a polgárok, mind a kommunális szervezetek bevonásával;

n) a Zöldek módszereihez híven fel kell fedni a felelős személyek kiletét a kommunális munkaszervezetekben, s rámutatni társadalmi, politikai és anyagi felelősségükre a munkában elkövetett mulasztások miatt.

3. A levegő tisztaságáért

a) Egyik legsürgősebb feladatunk, hogy bekapcsolódjunk a levegő minőségének védelmezésébe, s ilyen értelemben felhasználjuk a gyártástechnikai, energetikai és környezettechnikai intézet idevágó ismereteit;

b) ebben a kérdésben együttműködésre lépünk a köztársaság minden városával;

c) megköveteljük a Hidrometeorológiai Intézettől, hogy különösen a téli időszakban folyamatosan tájékoztassa a polgárokat a városi és a környékbeli levegő szennyezettségéről;

d) felhívjuk Szarajevó város küldött-testületét, hogy erre vonatkozó határozatát kiegészítve pontosan írja elő, kinek mit kell tennie, amikor a levegő szennyezettsége meghaladja a megengedett határt.

4. A vizek tisztaságáért

a) Adatokat kell gyűjteni és folyamatosan kiegészíteni a köztársaság folyóvizeinek állapotáról, s bármiféle mérgezés vagy szennyezés esetén megkövetelni az illetékes szervektől a veszély elhárítását, szükség esetén akár a bíróságok közbenjárását is igénybe véve.

5. Erdővédelem

a) Már az év elején tudományos szimpoziумot vagy nyilvános vitát rendezünk a Szarajevó környéki erdők állapotáról, a megsemmisítés és a pusztulás méreteiről és okairól, valamint a megmentésükkel kapcsolatos tennivalókról. A összejövetelnek nagy publicitást kell adnunk, s meghívni a téma legismertebb szakértőit, neves tudósokat és másokat, valamint az erdőgazdaság és a faipar képviselőit. Az ülésen külön feldolgozni a műemlékek és a természeti ritkaságok védelmével foglalkozó intézet által már korábban kidolgozott tanulmányt a Treskavica hegység nemzeti parkká való nyilvánításának szükségességéről, s egyúttal megállapítani azok felelősségét, akik megakadályozták, hogy ez az laborátum a Köztársasági Képviselőház elé kerüljön a törvényes előírások meghozatala végett;

b) szükség szerint megkövetelni a Köztársasági Képviselőház elnökétől olyan ideiglenes képviselőházi bizottságok megalakításának kezdeményezését (a képviselőházi ügyrend 77. szakasza alapján), amelyek vizsgálhatják az erdők pusztulásának okait, s az ezzel kapcsolatos felelősség kérdéseit, különösen a Bjelašnica, a Treskavica, az Igman stb. vonatkozásában;

c) a hegyászok egyesületével közösen a Népegyetemen vetítéssel szemléltetett előadásokat tartunk a Szarajevó (és más városok) környékén elterülő hegyvidékek tisztá téli tájairól, de ugyanakkor bemutatjuk a városok füsttel teli szennyezett levegőjét is;

d) megfelelő módon részt veszünk a Szarajevói telek elnevezésű megmozdulásokban, s ennek érdekében kapcsolatot teremteni a ZOI 84-gyel.

6. Nukleáris hulladékok

a) Amennyiben Bosznia-Hercegovina területén nukleáris hulladékot tárolnának, érélyes lépéseket kell tenni és nyilvános tiltakozásokat szervezni az egész élő világot (növényt, állatot, embert) egyaránt veszélyeztető anyag eltávolítása érdekében.

7. Jogalkotás és a jogok érvényesítése

a) Csatlakozunk minden olyan akcióhoz, ami a jogállam megteremtésére irányul, mert ez a legfőbb előfeltétele a környezetvédelmi célok elérésének;

b) idejében bekapcsolódunk az országos és a köztársasági új alkotmányhozási eljárásba (illetve a megfelelő alkotmánymódosítások megvitatásába) azzal a törekvéssel, hogy az emberi környezet hatékony védelmét maga az alkotmány szavatolja;

c) érvekkel alátámasztott javaslatot kell tenni az erdőgazdálkodás és a fafeldolgozó ipar törvényes elkülönítésére, s arra, hogy az erdőgazdaság közvállalként működjön, külön társadalmi felügyelet alatt;

d) megköveteljük a halászati és a vadászati törvény módosítását és kiegészítését annak érdekében, hogy megakadályozzuk a folyók, a patakok és a tavak halállományának kiirtását, illetve a ritka nagyvadak vadászatát;

e) bünvádi rendelkezéseket sürgetünk a legsúlyosabb törvénysértések ellen;

f) büntetőjogi intézkedéseket kell foganatosítani a vizek mérgezése esetén, és pedig nemcsak a közvetlen vétkesek, hanem az érintett munkaszervezetek, vállalatok stb. vezetői ellen is;

g) előterjesztéseket kívánunk tenni új törvényes rendelkezések meghozatalára, illetve a meglévő törvények módosítására és kiegészítésére a környezet és az emberi jogok fokozottabb védelme érdekében, s csatlakozni minden olyan törekvéshez, ami az ezzel kapcsolatos büntetőjogi felelősség fokozására irányul;

h) harcolunk a törvényesség tiszteletben tartásáért mind a hivatalos szervek, mind a polgárok részéről.

8. Zenica városában

a) A legnagyobb figyelmet kell fordítani Zenica legidősebb ökológiai problémájára, a város szennyezettségére, s ennek érdekében pontos adatokat közzétenni a zenicai környék és külön a város szennyeződéséről, megkövetelve, hogy a lehető legrövidebb időn belül állapítsák meg a jelenlegi zenicai helyzetért fennálló szubjektív és objektív felelősséget, s ugyanakkor a nyilvánosság bevonásával sikraszállunk a már kidolgozott környezetvédelmi tanulmányba foglalt feladatok valóra váltásáért, illetve szükség esetén a tanulmány kiegészítéséért és a javasolt intézkedések azonnali hatályba léptetéséért;

b) amennyiben szükségesnek mutatkozna, Zenicán széles körű megbeszélést tartanunk az érintett munkaszervezetek képviselőivel és minden érdeklődő egyénnel, hogy nyilvános formában tiltakozzunk (a konkrét követelések felsorolásával) Zenica és környéke létfontosságú kérdéseinek megoldatlansága miatt.

9. A Tara folyó

a) Összegyűjteni minden releváns adatot a Tara folyó medrének veszélyeztetettségéről a BUK BIJELA vízierőmű kiépítéséből eredően, s minderről sürgősen tájékoztatni a nyilvánosságot. Szükség esetén minden megengedett eszközt igénybe venni, s a nemzetközi szervezetekben is rámutatni a Tara medrének elárasztásával járó veszélyekre.

10. Képzés és felvilágosítás

a) A legrövidebb időn belül bekapcsolódunk az ökológiai felvilágosító munkába, ami egyik legfőbb előfeltétele a Zöldek további munkájának és programjuk széles körű elfogadásának. Ennek érdekében szükséges:

– együttműködésre lépni a rádió és a TV környezetvédelmi műsorainak szerkesztőségivel, az ökológiai folyóiratokkal stb. a kölcsönös ismeretterjesztés és a felvilágosító tevékenység egyeztetése céljából;

– elősegíteni az ökológiai szakcsoportok megalakítását az általános és középiskolákban, s tagjaink közreműködésével ismeretterjesztő előadásokat tartani az iskolákban a környezetvédelem tárgyköreiből;

– nyilvánosan támogatni a kezdeményezést, hogy a középiskolai tantárgyak sorába az ökológia is bekerüljön;

– hozzájárulásunkat adni ahhoz a törekvéshez, hogy az ökológia népszerűsítése a fiatalok alkotó munkájában is kifejezésre jusson (elősegíteni kiállítások rendezését a diákok és mások ilyen témájú munkáiból, környezetszépítő akciókat indítani, vetélkedőket szervezni az ökológiai és higiéniai tudnivalókból);

– megindokolt javaslatot terjeszteni a hivatalos szervek elé a tjentištei ökológiai képviselőközpont megalakítására;

– tömeges kirándulásokat szervezni megfelelő szórakoztató programmal az elfelejtett szarajevói kirándulóhelyekre azzal a céllal, hogy a fiatalok megismerkedjenek a természet óvásának és megbecsülésének hagyományaival.

11. Dokumentálás és kommunikálás

a) A lehetőségen belül létrehozni legalább egy kisebb okmánytárat a köztársaság területén előforduló, közvetett vagy közvetlen formában megnyilvánuló környezeti ártalmak nyilvántartására, hogy azután ennek alapján meghatározhassuk a károk elhárításának elsőbbségi sorrendjét;

b) az adatok könnyebb begyűjtése és rendszerezése céljából, s hogy ezeket könnyebben továbbíthassuk a szakintézetek és a politikai szervek felé, valamint a nyilvánossághoz, a Zöldek ragaszkodni fognak a Zöld telefon bevezetéséhez;

c) együttműködésre kívánunk lépni minden nyilvános tájékoztatási eszközzel, ami nélkül mozgalmunk egyáltalán nem maradhat fenn.

A Zöldek Végrehajtó Bizottsága
(N. J. ford.)

ZÖLD PÁRT

(Zelena stranka)

1. *Zelena stranka – Zöld Párt.*

2. *Alapító közgyűlésünket 1990. február 9-én tartottuk meg Belgrádban.*

3. *és 4. Programelveinket és céljainkat a Zöld Párt Kiáltványa tartalmazza, amelyet mellékelünk.*

5. *Nem.*

6. *A Zöld Párt transznacionális, pártok feletti szervezet, horizontális szerveződéssel. Központunknak nincsenek külön meghatalmazásai. A köztársasági pártigazgatóságok teljes autonómiával rendelkeznek a szerveződésben és a tevékenységben.*

7. *A pártnak jelenleg ideiglenes Végrehajtó Bizottsága van, amelynek elnöke Dragan Jovanović, pénztárosa Edvard Kamponeski. A párt vezető szerve a Tanács lesz, legfőbb testülete pedig a Közgyűlés.*

8. *Pártunk köztársasági tagozatainak központjai: Bosznia-Hercegovinában – Banjaluka, Crna Gorában – Pljevlja, Macedóniában – Vevčani, Horvátországban – Borovo. Hasonló tagozatok alakulnak a többi köztársaságban és a tartományokban is.*